

การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

สมพิศ ไยสุน, กศ.ด. (การอุดมศึกษา)*

สมศรี เจริญหล้า, วทม.(การพยาบาลอายุรกรรมและศัลยกรรม)**

พิมพ์ไฉ ทองไขวญ,คณ.(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) *

เอมอร ชินพัฒนพงษ์,วทม.(วิทยาการระบาด) ***

ศุภาวี เพือกเทศ,วทม.(สาธารณสุขศาสตร์) *

ศุทธิจิต ภูมิวัฒน์,พยม.(การพยาบาลผู้ใหญ่)****

จุฑาภรณ์ ทองบุญชู,(ปรด.อายุรศาสตร์เขตร้อน) *****

จันทน์ แท้ไพสิฐพงษ์,พยม.(การพยาบาลผู้ใหญ่) ****

เครือวัลย์ ศรียารัตน์,พยม.(การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช) *****

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา และตามการประเมินของผู้บังคับบัญชา รวมทั้งเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองกับที่ประเมินโดยผู้บังคับบัญชา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550 จำนวน 93 คน และผู้บังคับบัญชา จำนวน 100 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสมพิศ ไยสุน และคณะ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) เท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูล มีผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
2. ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชา มีความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ที่ผู้บังคับบัญชาประเมินอยู่ในระดับปานกลาง
3. ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองสูงกว่าที่ประเมินโดยผู้บังคับบัญชา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ทั้งโดยรวมและรายด้าน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ หลักสูตรและการเรียนการสอน ความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้สำเร็จการศึกษา

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลเด็กและการผดุงครรภ์ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

**** อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

***** อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลพื้นฐานและบริหารการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

***** อาจารย์ ภาควิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนและจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

A Follow-up Study of Bachelor's Degree Graduates from the 2007 Academic Year Nursing Program (Revised 1996 Curriculum) at the Thai Red Cross College of Nursing

*Sompit Yaisoon Ed.D (Higher Education)**

*Somsri Charoenlar M.S. (Medical and Surgical Nursing)***

*Pimpilai Tongpiboon M.Ed. (Educational Psychology and Guidance)**

*Em-orn Chinpatanapongsa M.S. (Epidemiology)****

*Supa Puektes M.S. (Public Health)**

*Suttijit Phumivadhana M.N.S. (Adult Nursing)*****

*Chutaporn Tongboonchu Ph.D. (Trop.Med) ******

*Chantanee Taepisitpont M.N.S. (Adult Nursing)******

*Kruewan Sriyarat M.N.S. (Mental Health and Psychiatric Nursing)******

Abstract

This study evaluated graduates from the 2007 academic year Bachelor of Nursing Program (Revised 1996 Curriculum) at the Thai Red Cross College of Nursing. It aimed to explore alumni satisfaction with the effectiveness of the nursing curriculum and to assess the satisfaction of selected nursing graduates in regard to selected competencies which were evaluated through self-assessment as well as by their former supervisors.

The sample consisted of two groups which comprised 93 alumni who graduated in 2007, and 100 of their former supervisors. The data were collected using Sompit et. al's survey questionnaires. The results were as follows:

1. The graduates' levels of satisfaction with the overall curriculum and with all aspects of the course were at a good level.

2. Overall, both graduates and their supervisors were satisfied with the 3 competency criteria, namely academic competency, basic knowledge for working competency, and nursing ethics. These were all rated at a good level except for supervisor satisfaction with academic competency which was rated as moderate.

3. An examination of the satisfaction with graduate competencies results showed that the graduates' self-assessment produced higher scores than the evaluations of their supervisors. The results revealed significant statistical differences in all three criteria and in overall competencies as well ($P < 0.05$).

Keywords: *satisfaction, curriculum and instruction working competency, supervisors, graduates*

* Assistant Professor, Department of Pediatric and Gynecology Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing

** Assistant Professor, Department of Adult and Aging Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing

*** Assistant Professor, Department of Community Health and Psychiatric Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing

**** Instructor, Department of Adult and Aging Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing

***** Instructor, Department of Fundamental of Nursing and Nursing Administration, The Thai Red Cross College of Nursing

***** Instructor, Department of Community Health and Psychiatric Nursing, The Thai Red Cross College of Nursing

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตมีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของวิชาชีพตามอุดมการณ์ของสภากาชาดไทย และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ซึ่งได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตมาตั้งแต่ พ.ศ.2521 และมีการปรับปรุงหลักสูตรในปี พ.ศ.2539 เป็นหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยมีความมุ่งหวังให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นพยาบาลที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์คุณภาพ และเป็นที่ยอมรับของสังคม มีความรู้ความสามารถทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติ สามารถให้การพยาบาลแก่ผู้ใช้บริการได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวิชาชีพ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ และมีอุดมการณ์ตามอัตลักษณ์ของสภากาชาดไทย สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอยู่เสมอ

การจัดการศึกษาเพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เหมาะสมกับวิชาชีพดังกล่าว เป็นผลให้ต้องมีการติดตามผลผลิตบัณฑิต ซึ่งการติดตามประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบ และการวัดผลการดำเนินงานเพื่อให้ทราบถึง ความก้าวหน้าหรือข้อจำกัด เพื่อนำมาปรับปรุงให้สามารถนำไปปฏิบัติได้บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การติดตามประเมินผลบัณฑิตเป็นเรื่องที่สำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการพัฒนา

ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นอกจากนี้การติดตามประเมินผลบัณฑิตยังมีเป้าหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปใช้ในการตัดสินใจในการพัฒนา ปรับเปลี่ยน หรือปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งจะเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและครบวงจรตามกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา การติดตามประเมินผลบัณฑิต ช่วยให้ได้รับข้อมูลป้อนกลับจากบัณฑิตและจากผู้ใช้บัณฑิตซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญอย่างยิ่งในการบ่งชี้คุณภาพผลผลิตของสถาบันการศึกษา⁽¹⁾ และยังเป็นวิธีการที่ทำให้ทราบถึงความต้องการของบัณฑิต เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้นั้นมาพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมจัดโปรแกรมการเรียนต่างๆ ให้เหมาะสมต่อไป⁽²⁾ รวมทั้งการประเมินจากความพึงพอใจของนายจ้าง ผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิตยังเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของบัณฑิตที่สำคัญอีกประการหนึ่งตามแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา⁽³⁾ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงดำเนินการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย เกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและตามการประเมินของผู้บังคับบัญชา เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งนำมาพัฒนากระบวนการต่างๆ สำหรับการผลิบัณฑิต ได้แก่

การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาการเรียนการสอน การวางแผนในการผลิตบัณฑิต และอื่นๆ ที่เป็นปัจจัยในการช่วยให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐาน ที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา และตามการประเมินของผู้บังคับบัญชา

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ประเมินโดยผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยายเชิงเปรียบเทียบ (Comparative descriptive Study)

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ

การศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ปีการศึกษา 2550

กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาในทุกหน่วยประชากรของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ในปีการศึกษา 2550 จากวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย โดยกำหนดคุณสมบัติ คือ ปฏิบัติงานตามหน่วยงานต่างๆ ครบ 1 ปี จำนวน 125 คน และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 125 คน

จากการศึกษา ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงผู้สำเร็จการศึกษาตามที่แจ้งไว้ ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 74.40 สำหรับผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 125 คน ได้แบบสอบถามคืนจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ของสมพิศ ไยสุนและคณะ (2552)⁽⁴⁾ โดยแบ่งแบบสอบถาม 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วยข้อคำถามปลายปิด จำนวน 10 ข้อ เป็นมาตราวัด 5 ระดับ จากน้อยที่สุดไปมากที่สุด

ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) เท่ากับ 0.92

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการ 2) ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน 3) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยระบุความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา เป็นมาตรวัด 5 ระดับ จากน้อยที่สุดไปมากที่สุด ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นแต่ละด้าน คือ 0.95, 0.89 และ 0.95 ตามลำดับ

2. แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถด้านวิชาการ ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ใช้ข้อคำถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา แต่ปรับข้อความให้ชัดเจนว่าเป็นการประเมินโดยผู้บังคับบัญชา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนโดยทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาดำเนินการอยู่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

กับกลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาจำนวน 125 คน กำหนดระยะเวลาในการส่งแบบสอบถามคืนภายใน 4 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดแล้วคณะผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์

การพิทักษ์สิทธิ

ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความเป็นบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ทำหนังสืออธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการเข้าร่วมการวิจัย และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ ข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายทิ้งหลังการวิจัยแล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวมและจะถูกเผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา ข้อมูลด้านการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และร้อยละ

2. ด้านความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้สำเร็จการศึกษา ด้านความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา และตามการประเมินของผู้บังคับบัญชา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา โดยผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชา โดยใช้การทดสอบค่าที (Independent t-test)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่สังกัดสภาากาชาดไทย ร้อยละ 92.47 รองลงมา คือ โรงพยาบาลเอกชน ร้อยละ 3.23 โดยส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลประจำการ ร้อยละ 97.85 แผนกงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานมากที่สุด คือ อายุรกรรม ร้อยละ 23.66 รองลงมา คือ หอผู้ป่วยอาการหนัก และศัลยกรรม ร้อยละ 20.43 และ 18.28 ตามลำดับ หลังจบการศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 97.85 และมีผู้ที่ศึกษาต่อ ร้อยละ 2.15 โดยศึกษาในระดับประกาศนียบัตรทั้ง 2 คน ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่เคยได้รับประกาศเกียรติคุณด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม กีฬา สุขภาพ ศิลปะ และวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมระดับชาติ หรือนานาชาติหรือรางวัลทางวิชาการ

ด้านผู้บังคับบัญชา ส่วนมากมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มากที่สุด ร้อยละ 56.00 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 51 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 37.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 55.00 และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่สังกัดสภาากาชาดไทยมากที่สุด ร้อยละ 98.00 ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม หอผู้ป่วยอาการหนักและศัลยกรรมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.00 เท่ากัน

2. ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน

ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน

3. ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองและที่ผู้บังคับบัญชาประเมิน

ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$ และ 3.58 ตามลำดับ) และรายด้านทั้ง 3 ด้าน ดังรายละเอียด คือ

3.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($\bar{X} = 3.76, 3.17$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายข้อตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นความสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถบริหารจัดการผู้ร่วมงานและความสามารถสร้างสรรคงานหรือค้นหาวิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42, 3.46$ และ 3.45 ตามลำดับ) ส่วนผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ

ในระดับปานกลาง ยกเว้นการมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

3.2 ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$ และ $\bar{X} = 3.50$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) ส่วนผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นมีความเป็นผู้นำความสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน การมีเทคนิคในการพูดและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม ความสามารถบันทึกและเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง ความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการทำงาน ที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11, 3.09, 3.26, 3.37, 3.28, 3.11$ และ 3.00 ตามลำดับ)

3.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณธรรม

จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$ และ 4.06 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าผู้สำเร็จการศึกษส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นความซื่อสัตย์ การปฏิบัติงานโดยเคารพในสิทธิของผู้ใช้บริการ และเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, 4.51$ และ 4.54 ตามลำดับ) ส่วนผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวมและรายด้าน ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชา

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาโดยรวม ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เมื่อแยกรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาพบว่าทุกด้านสูงกว่าของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) เช่นกัน (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองกับที่ประเมินโดยผู้บังคับบัญชาด้วยสถิติ (Independent t-test)

รายการ	ผู้สำเร็จการศึกษา (N = 86)		ผู้บังคับบัญชา (N = 86)		t	p value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา	3.99	0.33	3.58	0.44	7.407	0.000
- ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.76	0.44	3.17	0.48	8.881	0.000
- ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน	3.91	0.36	3.50	0.44	7.035	0.000
- ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.44	0.39	4.06	0.57	5.443	0.000

p < 0.05

อภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษา

ผลการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่สังกัดสภาการศึกษาไทย คิดเป็นร้อยละ 92.47 และปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลประจำการ คิดเป็นร้อยละ 97.85 โดยแผนงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาปฏิบัติงานมากที่สุด คือ อายุรกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.66 รองลงมา คือ หอผู้ป่วยอาการหนัก และ ศัลยกรรม คิดเป็นร้อยละ 20.43 และ 18.28 ตามลำดับ ซึ่งจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ทำงานในแต่ละแผนกนั้นจะขึ้นอยู่กับตามอัตราความต้องการในแต่ละแผนกของโรงพยาบาล หลังจบการศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ศึกษาต่อ คิดเป็นร้อยละ 97.85 และมีผู้ที่ศึกษาต่อ

คิดเป็นร้อยละ 2.15 โดยศึกษาในระดับประกาศนียบัตรทั้ง 2 คน อาจเนื่องจากผู้สำเร็จการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยส่วนใหญ่มีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา และในช่วง 1 ปีแรกเป็นการเริ่มทำงานใหม่ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาต้องปรับตัวในการทำงาน เรียนรู้งานและทักษะการพยาบาลที่ตนปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งหมดไม่เคยได้รับประกาศเกียรติคุณด้านวิชาการ วิชาชีพ คุณธรรม จริยธรรม กีฬา สุขภาพ ศิลปะ และวัฒนธรรมและด้านสิ่งแวดล้อมระดับชาติ หรือนานาชาติหรือรางวัลทางวิชาการ เนื่องจากการจะได้รับรางวัลดังกล่าว จะต้องใช้ระยะเวลามากพอสมควรในการสั่งสมประสบการณ์และสร้างคุณสมบัติดังกล่าวให้เห็นเชิงประจักษ์จึงจะได้รับการเสนอชื่อให้รับประกาศเกียรติคุณด้านต่างๆ

2. ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยรวม ($\bar{X} = 3.85$) และรายข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อหลักสูตร คือ จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม ความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน การเรียงลำดับเนื้อหาวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรี และประสบการณ์ที่ได้รับจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน และวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนในหลักสูตรเพียงพอที่จะทำให้มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งหลักสูตรนี้ช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับมาก ซึ่งการจัดการศึกษาของสถาบันได้มีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสาระความรู้และทักษะที่ต้องการให้เพิ่มเติมในหลักสูตรเพื่อเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ เพิ่มการฝึกประสบการณ์ด้านการจัดเตรียมยา การฉีดยา การเจาะเลือด การให้สารละลายทางหลอดเลือดดำ การบันทึกทางการแพทย์ ต้องการเพิ่มทักษะรวมทั้งเพิ่มระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย การฝึกปฏิบัติในเวรป่วย-ดึก เพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานในวิชาการพยาบาลอนามัยชุมชนที่มีการฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลต่างจังหวัด⁽⁷⁾ ทำให้นักศึกษาได้นำความรู้มาใช้จริงอย่างเต็มที่ เกิดทักษะการทำงาน

และฝึกการตัดสินใจ ทำให้มั่นใจมากขึ้น ฝึกทักษะการทำคลอดให้มากขึ้น ควรเพิ่มทักษะการช่วยแพทย์ในการทำหัตถการ ได้แก่ อุปกรณ์ช่วยหายใจ การทำ EKG การเย็บแผล การจี้หูด รวมทั้งการใช้อุปกรณ์ทางการแพทย์ การใช้ Infusion pump และทักษะการกู้ชีวิต เพิ่มความรู้ด้านภาษาอังกฤษที่นำไปใช้ในการพยาบาลและในชีวิตประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพในโรงพยาบาล และเพิ่มการใช้ระบบพี่เลี้ยงในการนิเทศเวรป่วย-ดึก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยตั้งแต่ปีการศึกษา 2545-2549⁽⁴⁻⁸⁾ ซึ่งอาจเป็นเพราะยังเป็นการใช้หลักสูตรเดิม ผลการศึกษาจึงสอดคล้องกัน และข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยพยาบาลฯ ในการนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

3. ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองและที่ประเมินโดยผู้บังคับบัญชา

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษิตตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกับผู้บังคับบัญชา แต่เมื่อเปรียบเทียบผลความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและตาม

การประเมินของผู้บังคับบัญชา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยผู้สำเร็จการศึกษาประเมินตนเองสูงกว่าผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 56.00 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี และรองลงมา ร้อยละ 37.00 มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีความรู้และทักษะปฏิบัติงานและประสบการณ์การทำงานมากกว่าผู้สำเร็จการศึกษาหรือพยาบาลจบใหม่ มีความคาดหวังและมีเกณฑ์การปฏิบัติงานที่สูงกว่าพยาบาลจบใหม่ จึงมีผลการประเมินความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานผู้สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าพยาบาลจบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2539) ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทยตั้งแต่ปีการศึกษา 2545-2549^(4,5,6,7,8) และสอดคล้องกับการศึกษาของจารุวรรณ ศุภศรีและคณะ⁽⁹⁾ พบว่า เมื่อเปรียบเทียบผลบัณฑิตประเมินความสามารถของตนเองในภาพรวมสูงกว่าความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3.1 ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมากและปานกลาง ($\bar{X} = 3.76, 3.17$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายข้อตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 5

ความสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ข้อ 8 สามารถบริหารจัดการผู้ร่วมงานและข้อ 9 ความสามารถสร้างสรรค์งานหรือค้นหาวิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42, 3.46$ และ 3.45 ตามลำดับ) ส่วนผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 11 มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของทิพย์ภา เชษฐ์เชาวลิต ดาวลอย กาญจนมณีเสถียร และศรีสุดา วนาสีสิน⁽¹⁰⁾ พบว่า ความสามารถด้านการใช้กระบวนการศึกษาด้วยตนเองและการวิจัยตามการรับรู้ของบัณฑิตและผู้บังคับบัญชาอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของเกศแก้ว สอนดี⁽¹¹⁾ พบว่า ผู้บังคับบัญชาประเมินผู้สำเร็จการศึกษา มีความสามารถด้านวิชาการและด้านการวิจัยอยู่ในระดับพอใช้อาจเพราะเนื่องจากช่วงปีแรกผู้สำเร็จการศึกษายู่ในระยะปรับตัวในการปฏิบัติงาน และใช้เวลาในการศึกษางานในหน่วยงานที่ไปทำงาน จึงมีโอกาสน้อยในการแสดงบทบาททั้งในด้านบริหารจัดการผู้ร่วมงาน ด้านความสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และสร้างสรรค์งานหรือวิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ ทำให้ผู้บังคับบัญชาเห็นความสามารถและพึงพอใจในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ 11 ความมุ่งมั่นที่จะทำงานตามที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรัสมิ รอดมณี และคณะ⁽¹²⁾ ได้ศึกษาเรื่อง การติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เพื่อศึกษาสถานภาพ

มีงานทำ ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน การได้ปฏิบัติงานตรงตามความสามารถ การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา และศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากร้อยละ 36.40 และผู้บังคับบัญชาพึงพอใจในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษามาก คิดเป็นร้อยละ 59.70

3.2 ด้านความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาและของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$ และ $\bar{X} = 3.50$ ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายชื่อพบว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากเกือบทุกข้อ ยกเว้นความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) ส่วนผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นข้อ 1 มีความเป็นผู้นำ ข้อ 3 ความสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน การมีเทคนิคในการพูดและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม ความสามารถบันทึกและเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง ความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ความสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และความสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการ

ทำงานที่มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11, 3.09, 3.26, 3.37, 3.28, 3.11$ และ 3.00 ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จารุวรรณ ศุภศรี อรุณี ชุณหบดี และพอเพ็ญ ไกรนรา⁽⁹⁾ และการศึกษาของพลสุข หิงคานนท์⁽¹³⁾ ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าบัณฑิตพยาบาลมีความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และจากสภาพปัจจุบันสังคมโลกาภิวัตน์ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจำเป็นต้องมีที่พยาบาลหรือบุคลากรในทีมสุขภาพต้องพัฒนาความรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งทักษะด้านภาษาอังกฤษ ความเป็นผู้นำ ความสามารถคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และความสามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้รู้เท่าทันสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาในงานและการใช้ชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ด้านการมีเทคนิคในการพูดและแสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม และความสามารถบันทึกและเขียนรายงานได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนทางพยาบาลที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและประสบการณ์ด้านการสื่อสารเทคนิคการพูด อ่าน เขียน ดังนั้นจึงสะท้อนว่าทางสถาบันจะต้องเพิ่มกลยุทธ์และหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทักษะดังกล่าวยิ่งขึ้น

3.3 ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

ความพึงพอใจต่อความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามการประเมินตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา และของผู้บังคับบัญชาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$ และ 4.06 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ยกเว้นความซื่อสัตย์ปฏิบัติงานโดยเคารพในสิทธิของผู้ใช้บริการ และเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, 4.51$ และ 4.54 ตามลำดับ) ส่วนผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจในระดับมากทุกข้อ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการติดตามผลของผู้สำเร็จการศึกษาที่ใช้หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ทุกปี^(4-8,14) แสดงให้เห็นถึงผลที่ทางสถาบันสามารถปลูกฝังคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตของตนให้มีคุณภาพทางวิชาการและมีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กันไป ซึ่งในสภาพปัจจุบันคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา (ของผู้ใช้บริการต้องการ) คือ เป็นทั้งคนเก่งและคนดี มิใช่เก่งแต่ขาดคุณธรรมจริยธรรม ทำให้รัฐเล็งเห็นความสำคัญของประเด็นดังกล่าว จึงได้มีการกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545⁽¹⁵⁾ ถึงคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการ

ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา และในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในแต่ละหลักสูตรไว้ว่า ต้องมุ่งพัฒนาให้คนมีความสมดุล ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม และในหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ยังต้องมุ่งพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม

ข้อเสนอแนะ

เชิงการศึกษาวิจัย

1. ควรมีการประเมินผลหลักสูตรและติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตร
2. ควรมีการติดตามผลความมั่นใจและความภาคภูมิใจของผู้สำเร็จการศึกษาเมื่อปฏิบัติงานในสถานที่ต่างกันทั้งในภาครัฐและเอกชน

เชิงนโยบาย

1. ควรพัฒนาหลักสูตร และเน้นการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาทั้งสามด้าน คือ ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน และด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ให้ดียิ่งขึ้น

และเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน และชีวิตประจำวันได้ โดยเน้นทักษะการเป็นผู้นำ การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ และการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น

2. สถานบริการทางสุขภาพต่างๆควรสานต่อการพัฒนาทักษะด้านการปฏิบัติเมื่อนำบัณฑิตไปใช้โดยส่งเสริมศักยภาพให้พยาบาลได้ทำหน้าที่

ของพยาบาลหัวหน้าทีม หัวหน้าเวร เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำวิจัย และนำผลการวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติงาน

3. ควรมีระบบพี่เลี้ยงหรือ พี่ดูแลน้อง ช่วยในการดูแลและช่วยเหลือในการปรับตัวในการทำงานของพยาบาลใหม่และเสริมทักษะเฉพาะทาง ในงานที่ต้องการความชำนาญเฉพาะสาขา

เอกสารอ้างอิง

1. จันทิมา ลิ้มทัน. ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2543 [รายงานการวิจัย]. ตรัง: วิทยาลัยการสาธารณสุขตรัง; 2545.
2. ปราณี เถกิงพล. การแนะแนวและการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา; 2535.
3. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพมหานคร: จุฑทอง; 2547.
4. สมพิศ ไยสุน, สมศรี เจริญหล้า, พิมพ์ไโล ทองโพนุลย์, เอมอร ชินพัฒนะพงศา, ศุภา เพือกเทศ, ศุทธิจิต ภูมิวัฒน์, และคนอื่นๆ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2539) ปีการศึกษา 2549. [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาล สภาวิชาชีพไทย; 2552.
5. อังคณา สรียาภรณ์, อาริน วัฒนธรรณท์, วชิรินทร์ วณการโกวิท, วาสนา เลอวิทย์วรพงศ์, รัตนา พึ่งเสมา, สมพิศ ไยสุน, และคนอื่นๆ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ปีการศึกษา 2545 [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัย พยาบาลสภาวิชาชีพไทย; 2548.
6. สมพิศ ไยสุน, ศิริจิตร์ จันทร, เอมอร ชินพัฒนะพงศา, สุรีย์ ดันชัชวาล, ชลดา จันทรขาว, ชนิษฐา ตีวารี, และคนอื่นๆ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร ปรับปรุง พ.ศ.2539) ปีการศึกษา 2546 [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาล สภาวิชาชีพไทย; 2549.

7. สมพิศ ไยสุน, ศิริจิตร์ จันทร, เอมอร ชินพัฒนะพงศา, สุรีย์ ต้นชัชวาล, ชลดา จันทรขาว, ชนิษฐา ดีวารี, และคนอื่นๆ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ปีการศึกษา 2547 [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย; 2550.
8. สมพิศ ไยสุน, ศิริจิตร์ จันทร, เอมอร ชินพัฒนะพงศา, สุรีย์ ต้นชัชวาล, ชลดา จันทรขาว, ชญาภรณ์ ดีวารี, และคนอื่นๆ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง 2539) ปีการศึกษา 2548 [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย; 2551.
9. จารุวรรณ ศุภศรี, อรุณี ชุนหบดี, พอเพ็ญ ไกรนรา. การติดตามบัณฑิตพยาบาลที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2543 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง [รายงานการวิจัย]. ตรัง: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง; 2548.
10. ทิพย์ภา เชษฐไชยาลิต, ดาวลอย กาญจนมณีเสถียร, ศรีสุดา วนาลีสิน. การติดตามบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ปรับปรุง พ.ศ.2537) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2540. วารสารสภาการพยาบาล 2544:16(1):56-68.
11. เกศแก้ว สอนดี. การติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะเชิงวิชาชีพของ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตวิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนีสระบุรี [รายงานการวิจัย]. สระบุรี: วิทยาลัยพยาบาลพระบรมราชชนนีสระบุรี; 2545.
12. สุรัมภา รอดมณี และคณะ. การติดตามความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ สำนักงานใหญ่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ; 2548.
13. พูลสุข หิงคานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช [รายงานการวิจัย]. เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมทักษะปฏิบัติการพยาบาล วันที่ 29 มิถุนายน 2546. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2546.
14. ชุติพร เขาวนัเมธากิจ, กัลยา นาคเพ็ชร์, สมพิศ ไยสุน, ชลดา จันทรขาว, รุ่งระวี นาวิเจริญ. การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2539) ปีการศึกษา 2544 [รายงานการวิจัย]. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย; 2544.
15. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ; 2545.